

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, készségek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
1-2.	Ismerkedés a taneszközökkel. Nyári olvasmány-élmények. Tájékozódás a tanulók tudásáról, képességeikről és készségeikről	Előszók elolvasása és értelmezése. A hasznos információk áttanulmányozása, értelmezése. Helyesejtési gyakorlatok. Az <i>Anyanyelvünk</i> című alfejezet közös áttekintése. A <i>kulcsfogalmak</i> használatra folyamatos. Kapcsolatfelvétel	A hatékony, önálló tanulás : Rövidítések felolvasának képessége. Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése. <u>Egész tanévben minden tanítási órán</u> folyamatos! Szociális kompetencia : Kapcsolatteremtő, kötődési képesség, Mások iránti tisztelet.	Nyh. 3-4. o. Nyh. 15-16. o. olvasmánya és feladatai <i>dallam, hangszól, tempo, hangerő, szünet</i> Nyh. 26-27. o. <i>köszönés, bemutatkozás, bemutatás</i>	E. f.: A tanulók szabadon választhatnak a feladatok közül. 1. Írd le röviden, mi volt a leghumorosabb élményed a nyáron!
3.	Amit már tudsz az anyanyelvedről! Az 1-4. évfolyamokon tanult nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása	Helyesejtési gyakorlatok. Hang, betű, írásjegy. Az ábécé. A hangok csoportosítása. T. 1. Kapcsolatfelvétel: köszönés, bemutatkozás, szituációs játékok páros munkában.	Tudásszerző kompetencia : Összefüggés-kezelő képessége. Anyanyelvi kommunikáció : A hang és betű megkülönböztetésének képessége. A helyesírási képesség fejlesztése. Szociális kompetencia : Kapcsolatteremtő, kötődési képesség. Mások iránti tisztelet.	Nyh. 18/1. 18/1. a), 19/2. a) Nyh. 6-7. o. I t. Ismétlés	2. Rajzold le, milyen ka-landban volt részed a nyáron! 3. Hozz magaddal fényképeket a nyári élményeidről, és mutasd meg a társaidnak!
4.	Az 1-4. évfolyamokon tanult nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása	Helyesejtési gyakorlatok. Az igék, főnevek, melléknevek, számnevek felismerése és helyesírása. Az utasítások és az indukciós szövegek értelmezése. Üzenetek SMS-ben. Rövidítések feloldása. A j hang kétféle jelölése a szavakban. Másolás, kiegészítés. T. 2.	Anyanyelvi kommunikáció : Az önkifejezéshez szükséges nyelvi képességek fejlesztése. Helyesírás. Kognitív kompetencia : Logikai képesség. Probléma iránti érzékenység, problémamegoldó képesség. Személyes kompetencia : Önértékelési képesség.	Nyh. 18/2. 18/1. b), 19/2. b) I t. Helyes ejtés Interaktív játékok: Hányan voltak a születés-napi összejövetelen? Nyh. 8-10. o. I t. Ismétlés	Közös tábló készítése (a 1-2. órához kapcsolódva): Merre jártunk, mit csináltunk a nyáron?

5.	Az 1–4. évfolyamon kon tanult nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása	Helyesejtési gyakorlatok. A mondatfajták. Mondatalkotási gyakorlatok csoportunkában. T. 3.	A hatékony, önálló tanulás: Analizáló, szintetizáló képesség. Összefüggéseltetés. Anyanyelvi kommunikáció: Helyes és kreatív nyelvhasználat. Helyesírási képesség.	Nyh. 18/3., 18/1. c) 19/1. c) Nyh. 11–12. o. I t. Ismétlés	Magyar irodalom: mesék
6–7.	Az 1–4. évfolyamon kon tanult ismeretek alkalmazása Fogalmazási műfajok átismétlés: elbeszélés, leírás, a jellemzés, levél	Helyesejtési gyakorlatok. Elbeszélő szöveg értelmezése. Szövegtagolás. Anyagyűjtési módok. Osztálytárs jellemzése név nélkül. A jellemzett diák kitalálása. T. 4.	Anyanyelvi kompetencia: Szövegértő, szövegalkotó képesség. Kognitív kompetencia: Lényegkiemelés. Saját vélemény kultúrát megfogalmazása, megvédése. Személyes kompetencia: Érzelmekkel való bánni tudás.	Nyh. 18/4., 19/3. a) Nyh. 13–14. o. és 5. o I t. Ismétlés I t. Interaktív játék: Ki ér hamarabb az állatkertbe? <i>elbeszélés, leírás, levél</i>	
8.	Év eleji felmérés szövegértésből Év eleji felmérés anyanyelvi ismeretből, helyesírásból	A felmérés megírása.	A hatékony, önálló tanulás: Szöveg-feldolgozási technikák alkalmazása. A tanulak alkalmazásának képessége.	Nyelvtan és helyesírás felmérőfüzet 5. A tollbamondás szövege a kézikönyvben.	
9.	KOMMUNIKÁCIÓ A kommunikációs tényezők	Helyesejtési gyakorlatok. A <i>Kommunikáció</i> című fejezet bevezető szövegének és <i>A kommunikációs tényezők</i> című szöveg feldolgozása. A kommunikációs helyzet alap-elemei.	Szociális kompetencia: Kapcsolatkezelési képesség, mások megismerésének igénye. Kommunikatív kompetencia: Ábráértelmezés kiegészítése. Anyanyelvi kompetencia: Komplexitás a kommunikációban.	Nyh. 18/4., 19/3. a) Nyh. 15–17. o. It. Szemléltetés: A kommunikációs tényezők fejlődő (<i>adó</i>), címzett (<i>vevő</i>), <i>csatorna</i> , <i>kód</i> , <i>kapcsolat</i> ; <i>beszédhelyzet</i>	
10.	A felmérések értékelése, javítása	A helyesírási típushibák javítása. Önértékelés.	Szociális kompetencia: Siker és kudarc elfogadásának képessége. Személyes kompetencia: Önértékelési képesség.	A feladatok megoldása a kézikönyvben.	

A fogalmazási ismeretek tanításához, a szövegalkotási képességek fejlesztéséhez ötletek meríthetők a Fogalmazási feladatgyűjteményemből.

A tollbamondás lediktálását következő (9.) órán javaslom.

A kommunikáció fejezet több leckejét és feladatát nemcsak az itt lévő témakörbe osztottam be, hanem folyamatosan a tanév folyamán.

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, készségek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
11.	A testbeszéd	Helyesejtési gyakorlatok. A szövegek és a hozzájuk tartozó feladatok megoldása Vázlatírás önállóan vagy tanári segítséggel	Szociális kompetencia: Együttélési képesség, empátia. Narratív kompetencia: Dolgok közlésének képessége. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, szövegértelmezés.	Nyh. 18/5., 19/3. b) Nyh. 21. o. It. A testbeszéd: Keresztjejtvény, Ki van a rajzon, Charlie Chaplin, Hang nélkül <i>testtartás, külső</i>	Dráma és tánc: Kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok
12.	Az alapvető gesztusok A távolságtartás	Helyesejtési gyakorlatok. A szövegek és a hozzájuk tartozó feladatok megoldása páros munkában. A szövegből és képek alapján szerzett információk felhasználása	Szociális kompetencia: Csoportkezelő képesség. Más népek iránti tisztelet képessége. Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és a nonverbális komplexitás kezelésére való képesség.	Nyh. 18/5., 19/3. b) Nyh. 22–23. o. It. A testbeszéd <i>távolság</i>	A hangok világa (a 14. órához kapcsolódva) 1. Alkoss rövid szöveget <i>Hangok világa</i> címmel!
13.	A kézfogás Arc- és állgesztus	Helyesejtési gyakorlatok. A tankönyvi szövegek értelmezése csoportmunkában. Páros kommunikációs gyakorlatok: kézfogás. Kapcsolatfelvételtől tanultak alkalmazása páros munkában.	Szociális kompetencia: Más népek iránti tisztelet képessége. Kommunikatív kompetencia: Az információk felhasználásának képessége. Illusztrációértelmezés. Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és a nonverbális komplexitás kezelésére való képesség.	Nyh. 18/6., 19/3. c) Nyh. 24–25. o. It. A testbeszéd: Gesztusfelismerő <i>arcjáték, gesztus</i>	2. Gyűjtsenek különböző hangszerekről fotókat! Készítsenek tablót hangzásuk szerinti csoportosításban!
14.	HANG ÉS BETŰ A hangok világa. Szándéknyilvánítás	Helyesejtési gyakorlatok. Hanghatások értékelése. A hangok keletkezéséről szóló szöveg értelmezése. A hangok csoportosítása. A nyelven kívüli hangszerek. Páros szituációs gyakorlatok.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelőképesség, következtetések levonása. Példakeresés képessége. Kommunikatív kompetencia: Ábraolvasás, beszédértés. Önkifejezési képesség. Algoritmusok kialakítása.	Nyh. 19/4. Nyh. 29–31. o. It. Hangok világa Nyh. 27–28. o.	3. Hasonlítsátok össze a tanult idegen nyelv hangkészletét a magyar hangkészlettel! Ábrázoljátok grafikonon az eltéréseket!

15.	A beszélőszervek és működésük	Helyesejtési gyakorlatok. A beszédhangok keletkezése. Vázlatkészítés, ábratértelezés.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegáttekintő képesség. Szövegértés. Szókincsbővítés. Tudásszerző kompetencia: Összefüggés-kezelő képesség. Szociális kompetencia: kommunikációs eszközökkel való bánni tudás, humorérzék Szabálykövetési képesség	Nyh. 19/1. a), 20/2. a) Nyh. 32–33. o. It. Szemléltetés: A levegő útja ... A hangszalagok működése ... It. A testbeszéd: Móbilitérvény	Természetiismeret: az ember megismerése, érzékszervek Erkölcstan: önismertet, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.
16.-17.	A beszédhangok csoportosítása	Helyesejtési gyakorlatok. A magán- és mássalhangzók megkülönböztetése. Hang, betű, írásjegy megfeleltetése magyar nyelven és a tanult idegen nyelven.	Gondolkodási kompetencia: Szájosságok megkülönböztetése. Kombinatív képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség.	Nyh. 20/1. b), 20/2. b) Nyh. 33–34. o. It. Szemléltetés: A beszédhangok csoportosítása	Idegen nyelv: a magyar és a tanult idegen nyelv hangrendszerének összehasonlítása
17. 18.	Az ábécé és a betűrend	Helyesejtési gyakorlatok. A betűrendbe sorolás szabályai. A H. 14. pontjának értelmezése. Lexikonokban címzők keresése és értelmezése tanulópárban. T. 5.	A hatékony, önálló tanulás: Szabályértelmező, szabálykövető, ismeretszajátító képesség. Segédeszközök használata. Együttműködési képesség.	Nyh. 20/1. c), 20/2. c) Nyh. 35–37. o. It. Az ábécé és a betűrend <i>ábécé, betűrend</i> Nyh. 37–39. o. It. Szemléltetés A magánhangzók témakör 1–3. f. Nyh. 39–40. o. <i>magánhangzó</i>	A 19. órához óravázlat a kézikönyvben található, illetve feladatlap a pedbolyt@gmail.com e-mail címen kérhető. Informátika: internetes kapcsolattartó műfajok nyelvi jellemzői.
18. 19-20.	A magánhangzók A rövid és hosszú magánhangzók Az ajakkerekítéses és ajakrész magánhangzók	Helyesejtési gyakorlatok. A magánhangzók időtartamának helyes jelölése. T. 6. Az ajakmozgás megfigyelése a mgh.-k ejtésekor	Anyanyelvi kommunikáció: A mgh.-k időtartamának helyes érzékelése, jelölése. Kommunikációértékelés képessége. Kognitív kompetencia: Megfigyelés képessége.	Nyh. 20/1. d), 20/2. d)	
19. 21.	A modern írásbeli kapcsolatok	Helyesejtési gyakorlatok. E-mail, SMS és illemszabályaik Az SMS nyelv sajátosságai Az emotikonok és a rövidítések megfelelő használata.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, kifejezőképesség. Az anyanyelvi és a vizuális kommunikáció. Szociális kompetencia: kapcsolatkezelési, kötődési, normakövető képesség.	<i>e-mail, SMS, emotikon</i>	

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, készségek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
20.	Magas és mély magánhangzók	Helyesejtési gyakorlatok. Hangszerek hangja és a zenedoboz nagysága közötti összefüggés. A nyelv vízszintes mozgása a magánhangzók képzésekor. Az eszperente nyelv. T. 7.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelőképesség. Tapasztalatok megfogalmazása. Csoportosítás. Ábráértelmezés. Tudásszerző kompetencia: Összefüggés-kezelő képesség.	Nyh. 20/1. e), f), 20/2. e) Nyh. 40–41. o. I.t. Szemléltetés: Magas és mély mgh.-k A magánhangzók témakör 4–5. f	Önálló kutatómunka (a 21. órához kapcsolódva):
21.	A magánhangzó-törvények A hangrendtörvény	Helyesejtés gyakorlása. A magas és mély magánhangzók megkülönböztetése. Az utónévválasztás hangtani szempontjai.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelőképesség. Tapasztalatok megfogalmazása. Anyanyelvi kommunikáció: Helyes, kreatív nyelvhasználat. Szókincsbővítés, kifejezőképesség.	I.t. Helyes ejtés Nyh. 42–44. o. I.t. Szemléltetés: A hangrend; A mgh. törvények 1–3. hangrend	1. Nézz utána, mi a jelentése a keresztneveknek! 2. Kutass az után, hogyan honnan ered a keresztnév! 3. Kérdezd meg a szüleidet, miért ezt a keresztnévet adták neked születésedkor!
22.	Az illeszkedés	Helyesejtés gyakorlása. Az illeszkedés szabályai. A helyes köznyelvi normától elterülő szóalakok javítása (nákozás). T. 8.	Kognitív kompetencia: Szabályalkotás, bizonyítás. Anyanyelvi kommunikáció: Helyes nyelvhasználat. Kreatív szövegalkotás.	I.t. Helyes ejtés Nyh. 45–48. o. I.t. Szemléltetés: Az illeszkedés A mgh. törvények 4–5. illeszkedés	4. Neked melyik keresztnév tetszik? Miért az?
23.	A szótagolás szerinti elválasztás	Helyesejtés gyakorlása. Az egyszerű szavak elválasztásának gyakorlása	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelő képesség, következtetések levonása. Példakeresés képessége. Anyanyelvi kommunikáció: Narratív képesség. Logikus gondolkodás szövegalkotáskor. Választékos szóhasználat a felesleges szóismétlések elkerülésével.	I.t. Helyes ejtés Nyh. 86–88/4. I.t. A magyar helyesírás: Az elválasztás: 1. elválasztás, vázlat	Fogalmazási feladatgyűjtemény 36–37. o. Vagy részlet Molnár Ferenc <i>A Pál utcai fiúk</i> című regényéből.
24-25.	<i>Gyakorlás</i>				
26.	Az elbeszélés	Elbeszélő szöveg tanulmányozása Az elbeszélés vázlata. Események időrendbe állítása.			
27.					

24. 28-29.	A mássalhangzók A mássalhangzókat jelölő egyjegyű, kéjegyű és három- jegyű betűk A rövid és hosszú mással- hangzók Az elbeszélés	Helyesejtés gyakorlása. Indukciós szöveg értelmezése. A hosszú mássalhangzók jelölése egyszerű és összetett szavakban. <i>A dz és a dzs</i> kettőzése. T. 9.	Anyanyelvi kommunikáció: He- lyesírási, szövegértelmezési- és alkotói képesség. Hangos olvasási képesség fejlesztése. Önkifejezés képessége.	I t. Helyes ejtés Nyh. 48–51. o. I.t. Szemléltetés: Egy- jegyű, többjegyű A rövid és hosszú mgh.-k A mássalhangzók 1–3.	Történelem: narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről
25. 30.	Zöngés és zöngétlen mássalhangzók	Helyesejtés gyakorlása. Tapasztalatok megfogalmazása a zöngés és zöngétlen hangok képzé- séről. Táblázatértelmezés.	A hatékony, önálló tanulás: Cso- portosítás, főfogalom megnevezé- se. Azonosság, különbözőség megállapítása. Szabályalkotás. Anyanyelvi kommunikáció: Szó- beli és írásbeli kifejezőképesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 51–53. o. I.t. Szemléltetés: Zön- gés, zöngétlen msh.-k A mássalhangzók 4–5.	
26. 31.	A mássalhangzó- törvények A részleges hasonu- lások	Helyesejtés gyakorlása. A zöngesség szerinti részleges hasonulás. Metanyelvi szövegek, nem nyelvi jelek értelmezése.	Anyanyelvi kommunikáció: He- lyesírási képesség. Perceptív (fellogó) kompetencia: Ismeretszerző, kombinatív és kon- vertáló képesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 53–54. o. I.t. Szemléltetés: A zöngesség sz. r. h. A msh-törvények: 1. f.	
27. 32.	A mássalhangzó- törvények A részleges hasonu- lások	Helyesejtés gyakorlása. A képzés helye szerinti részleges hasonulás.	Anyanyelvi kommunikáció: He- lyesírási, szövegértelmezés. IKT alkalmazása.	I t. Helyes ejtés Nyh. 55. o. I.t. Szemléltetés: A képzés helye sz. r. h.	
28. 33.	Elbeszélés. A teljes hasonulá- sok	T. 10. A tollbamondás szövegének foly- tatása. Helyesejtési gyakorlatok. A szabályok értelmezése. Algorit- mus alapján táblázat kiegészítése.	A hatékony, önálló tanulás: Sza- bályalkotás megfigyelés alapján.	részleges hasonulás I t. Helyes ejtés Nyh. 56–57. o. I.t. Szemléltetés: Az írásban jelölt ; Az írás- ban nem jelölt teljes h.	

Az egyes mássalhangzó-
törvényekre ebben a feje-
zetben azért nem szántam
több időt, mert a következőben
(A magyar helyes-
írás) mód lesz a begya-
korlásra.

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, készségek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
29.	A teljes hasonulás	Helyesejtési gyakorlatok. A kétféle hasonulás felismerése. A helyesírás intenzív gyakorlása. Szóbeli szövegalkotás mondatba foglalt szavakkal. Hirdetés szövegének javítása és illusztráció készítése.	Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírás. Kreatív, helyes nyelv-használat. Gondolkodási kompetencia: Ru-galmas gondolkodás a szövegalko-tás során. Konvertáló képesség	I t. Helyes ejtés Nyh. 58–59. o. I.t. A mássalhangzó- törvények: 2–4. f. <i>teljes hasonulás</i>	Történelem, Idegen nyelvek, Vizuális kultú- ra, Természettudományok, Informatika: a tantár- gyakra jellemző fogal- mak, digitális kifejezések helyesírása
30.	Összeolvadás	Helyesejtési gyakorlatok. Helyesírási tréningek. Algoritmus alapján táblázat kiegészítése. Utazással kapcsolatos mondatok átalakítása.	Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírási, szövegértési képesség, szókincsbővítés. Szociális kompetencia: Verbális szociális kommunikáció.	I t. Helyes ejtés Nyh. 60–61. o. I.t. A mássalhangzó- törvények: 5. f. <i>összeolvadás</i>	
31.	Egyéb mássalhangzó-törvények	Helyesejtés gyakorlása. A mássalhangzó-rövidülés és -kiesés. Szó- és kifejezésgyűjtés. Mondatalkotási gyakorlatok.	A hatékony, önálló tanulás: Táb-lázatban való eligazodás képessé-ge. Komplexitás gyakorlása. Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírási kép., szókincsbővítés.	I t. Helyes ejtés Nyh. 62–63. o. I.t. A mássalhangzó- törvények: 6. f. <i>rövidülés, kiesés</i>	A hangokról és a betűkről tanultak összefoglalását a 31. órán is elkezdhetjük.
32.	A hangokról és a betűkről tanultak összefoglalása	Helyesejtés gyakorlása. A tanultak rendszerezése csoport-munkában. A magán- és mássalhangzók idő-tartamának jelölése. Betűrendbe sorolás. T. 11.	Nyelvi kompetencia: Grammati-kai rendszer kialakítása. Gondolkodási kompetencia: Problématalálás és kritikai képesség. Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírási képesség fejlesztése.	I t. Helyes ejtés Nyh. 63–66. o. I.t. Szemléltetés: A msh.törvények Interaktív játékok: A ne- mek harca	
33.	Félévi felmérés szö-vegértésből Félévi felmérés anyanyelvi ismeret-ből, helyesírásból	A felmérések megírása.	A hatékony, önálló tanulás: Szö-veg-feldolgozási technikák alkal-mazása. A tanultak alkalmazásá-nak képessége.	Nyelvtan és helyesírás felmérőfüzet 5. A tollbamondás szöve- ge a kézikönyvben.	A tollbamondás szövege a 34. órán is lediktálható.

34. 42.	A magyar helyesírás	A bevezető szöveg elolvasása, és értelmezése. A helyesírási szabályzat részeinek megismerése A tartalomjegyzék és a tárgymutató használata. A Petőfi-idézet lemásolása.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelés. Információk kezelésének képessége. Szabályértelmezés Kognitív/gondolkodási kompetencia: Konvertáló képesség. Kognitív/tudásszerző kompetencia: Konvertáló képesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 67. o. I.t. A szóelemzés elve 1. f. tartalomjegyzék, betűrend	Történelem, Idegen nyelvek, Vizuális kultúra, Természettudomány, Informatika: a tantárgyakra jellemző fogalmak, digitális kifejezések helyesírása
35. 43.	A felmérések értékelése, javítása	A helyesírási típushibák javítása. Önértékelés.	Szociális kompetencia: Siker és kudarc elfogadásának képessége. Személyes kompetencia: Önértékelési képesség.	A feladatok megoldása a kézikönyvben.	
36. 44.	A szóelemzés elve	A bevezető szöveg értelmezése. A mássalhangzótorvények felidézése táblázat segítségével páros munkában. Rövid szöveg alkotása választott fotó alapján.	A hatékony, önálló tanulás: Lényegkiemelés, tanulási technikák alkalmazása. Információk kezelésének képessége. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szövegalkotó képesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 68–69. 1–4. f helyesírási alapelve	
37. 45.	A szóelemzés elve	Helyesejtési gyakorlatok. Indukciós szöveg értelmezése. Az írásban jelölt teljes hasonulás a -val, -vel toldalékos szavakban. Helyesírási gyakorlatok kooperatív technikák alkalmazásával.	Gondolkodási kompetencia: Kombinatív, konvertáló képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Normatív kompetencia: Szabálykövetés, szabályalkalmazás.	I t. Helyes ejtés Nyh. 69/4.–71. o. I.t. A szóelemzés elve 2–4. f. a szóelemzés elve	
38. 46.	A szóelemzés elve	Helyesejtési gyakorlatok. Az írásban nem jelölt teljes hasonulás és az összeolvasadás. Helyesírási gyakorlatok kooperatív technikák alkalmazásával. Udvarias felszólítások megfogalmazása. T. 13.	A hatékony, önálló tanulás: A tanultak alkalmazásának képessége. Tanítva tanulás. Normatív kompetencia: Szabálykövetés, szabályalkalmazás. Szociális kompetencia: tolerancia, bizonytalanságtűrés, csoportkezelő képesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 72–74. o. I.t. A szóelemzés elve 5–6. f.	A 37. és 38. órán csoportmunkát javasolok. A tollbamondás szövegét a gyengébb helyesírási képességű tanulókkal másoltassuk le.

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, készségek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
39. 47.	A kiejtés elve	Helyesejtés gyakorlása tankönyvi feladatok szövegében. A helyes időtartam-jelölés. Szólas-hasonlatok a kommunikációban. A H. 17., 20–24. szabálypontok értelmezése csoportmunkában.	A hatékony, önálló tanulás: Szabályértelmező, szabálykövető, ismeretsajátító képesség. Segéd-eszköz (szabályzat) használata. Szociális kompetencia: Társas aktivitás, segítségnyújtás.	Nyh. 75/2., 76/5. Nyh. 75–76. o. I.t. A kiejtés elve: 1–3. és a 8. f. <i>a kiejtés elve</i>	
40. 48.	A kiejtés elve	Helyesejtés gyakorlása. A szabálypontok megkeresésének algoritmus. Szerepjáték: vásárlás, páros munka. A mássalhangzók időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe. T. 14.	Szociális kompetencia: Szabályalkotás, szabálykövetés. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Szóbeli szövegalkotás. Kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználat.	Nyh. 77/8., 79/13. Nyh. 77–79. o. I.t. A kiejtés elve: 5. f. Interaktív játékok: Bevásárlás	Történelem, Idegen nyelvek, Vizuális kultúra, Természettudomány, Informatika: a tantárgyakra jellemző fogalmak, digitális kifejezések helyesírása
41. 49.	A kiejtés elve	A helyes időtartam-jelölés. Az <i>i-i, ú-u, ü-ü</i> váltakozást mutató egytagú szavak, csoportmunka. Mondatalkotási gyakorlatok. Az <i>-ít, -ul, -ül, -t, -tt, -bb, -l, -ll</i> toldalékok írása. T. 15. Ki <i>ő</i> ? Oszálytárs felismerése alakleírás alapján.	A hatékony, önálló tanulás: Döntési képesség. Tanultak alkalmazása új helyzetben. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Az akaratlagos írás fejlesztése, mondatalkotás. Kognitív kompetencia: Megfigyelőképesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 80–82. o. I.t. A kiejtés elve: 4., 6. és 7. f. <i>leírás</i>	
42. 50.	Témazáró felmérés: A kiejtés szerinti írás-mód A hagyomány elve	A felmérés megírása. A régies családnevek helyesírása.	A hatékony, önálló tanulás: A tanultak alkalmazásának képessége új helyzetben. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Kognitív kompetencia: Megfigyelőképesség. Összehasonlítás képessége.	Nyelvtan és helyesírás felmérőfüzet 5. A tollbamondás szövege a kézikönyvben. Nyh. 83. o. I.t. A hagyomány elve 1–2. f. <i>a hagyomány elve</i>	A felmérés 20-25 perc alatt megoldható.

43. 51.	A hagyomány elve	Helyesejtési gyakorlatok. A j hang kétféle jelölése. Páros interaktív játék. Anyanyelvi rejtvenyek megoldása. T. 16.	Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírási képesség. Kognitív kompetencia: Példake-resés, összehasonlítás. Szociális kompetencia: Együtt-működés, segítségnyújtás.	I t. Helyes ejtés Nyh. 84–85. o. I.t. A hagyomány elve 3–6. f. Interaktív játék: Ki út a mocsárból!	Az interaktív játéknál játszhat egymással a té-makör óráin a két legtöbb pontot szerzett csapat, illetve a két csapatra osz-tott osztály egy-egy kép-viselője.
44. 52.	A hagyomány elve. Az egyszerűsítő írásmód	Helyesejtés gyakorlása. Mondatátalakítási gyakorlatok. Az egyszerűsítés elvének gyakor-lása egyszerű szavakban. Interaktív játék páros vagy cso-portmunkában.	Nyelvi kompetencia: Grammati-kai rendszer kialakítása. Anyanyelvi kommunikáció: He-lyesírási képesség fejlesztése. Szociális kompetencia: Fair játék-ra való képesség	I t. Helyes ejtés Nyh. 85–86. o. I.t. Az egyszerűsítés elve Interaktív játék: Helyesírási gyémántok az egyszerűsítés elve.	
45. 53.	Témazáró felmérés: A szövelemző és a hagyományos írás-mód + <i>javítás!</i>	A felmérés megírátása.	A hatékony, önálló tanulás: A tanultak alkalmazásának képessé-ge.	Nyelvtan és helyesírá-s felmérőfüzet 5. A tollbamondás szöve-ge a kézikönyvben.	A felmérés 20-25 perc alatt megoldható.
46. 54. 55.	A SZAVAK ALAKJA ÉS SZERKEZETE Hangalak és jelentés a szavakban	Helyesejtés gyakorlása. A nyitóoldal értelmezése. A metanyelvi szöveg értelmezése. Az indukciós szöveg értelmezése. A metanyelvi szöveg értelmezése. Képi információ – hangalak – je-lentes közötti összefüggés felisme-rése. Értelmetlen hang- és betűsor. T. 17.	Anyanyelvi kommunikáció: Szö-vegértő képesség. Helyes és tuda-tos nyelvhasználat. Gondolkodási kompetencia: Kombinatív képesség. Tudásszerző kompetencia: Ismeretelsajátító képesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 89–90. o. I.t. Interaktív játék: Szókirakó Hangalak és jelentés a szavakban alcsoport feladatai	A témakör interaktív fela-datai A szavak alakja és szerkezete főcsoportból valók.
47. 56.	A felmérések érté-ke-lése, javítása Egyjelentésű, több-jelentésű és azonos alakú szavak.	A helyesírási típushibák javítása. Önértékelés. Képi információ – hangalak – je-lentes közötti összefüggés felisme-rése. Szabályszerűség értelmezése	Szociális kompetencia: Siker és kudarc elfogadásának képessége. Személyes kompetencia: Önérté-ke-lési képesség. Anyanyelvi kommunikáció: He-lyes és tudatos nyelvhasználat.	Nyh. 91–92. o. JÓ, HA TUDOD!-ig I.t. Szemléltetés: Többjelentésű szavak Azonos alakú szavak	1. Melyik ókori nép szent állata volt a macska? Számoljatok be a vele kapcsolatos hiedelmekről!

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
48. 54.	Egy-, többjelentésű és azonos alakú szavak.	Az azonos alakú és többjelentésű szavak megkülönböztetése képi információk és a Magyar értelmező kéziszótár segítségével. Azonos szóalak – eltérő jelentés. A címszó és a szócikk.	A hatékony, önálló tanulás: Segédesszköz (szótár) használatának képessége. Digitális kompetencia Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása.	Nyh. 92–93/8. o. It. Az alcsoport feladatai: 1–2. egyjelentésű szó, többjelentésű szó, azonos alakú szó	2. Gyűjtések össze a macska hangját utánzó szavakat! 3. Mit jelentenek a következő kifejezések: macskakő, macskaköröm, macskakaparás, vasmacka?
49. 50.	Egy-, többjelentésű és azonos alakú szavak.	Az ÉKsz. használata az azonos alakú és több jelentésű szavak megkülönböztetésekor Azonos alakú, többjelentésű szavak a humor forrásaként. T. 18.	Anyanyelvi kommunikáció: Szókinés, szóhasználat, kommunikációs képesség fejlesztése. Gondolkodási kompetencia: Sajátosságok megkülönböztetése. Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása.	Nyh. 93–94. o. It. Az alcsoport feladatai: 3–4.	4. Keressetek olyan meséket, amelyekben macska is szerepel! Rajzjáték le az egyik jellegzetes jelenet! A többiek találják ki, melyik meséről van szó!
50. 53.	A hasonló alakú szavak.	Helyesejtés gyakorlása. Írásfeyelem és a helyesírás, pl.: <i>fáradtság – fáradság, válság – váltáság.</i>	Anyanyelvi kommunikáció: Pontos, helyes nyelvhasználat. Szövegértés, helyesírási képesség. Gondolkodási kompetencia: logikus gondolkodás.	It. Helyes ejtés Nyh. 94–95. o. It. Szemléltetés; Az alcsoport feladatai	5. Természetiismeret-tankönyvetek segítségével mutassátok be társaitoknak a macskákat! 6. Két-, három- és négyfős csoportokban dolgozzatok! Macskaeledelt szeretnétek vásárolni. 260-260 Ft-tal járultok hozzá. A konzerv ára 159 Ft. Hány dobozzal tudtok
51. 60.	A hasonló alakú szavak.	A hasonló alakú szavak használata. Hiányos szöveg kiegészítése a megfelelő hasonló alakú szavakkal. T. 19.	Anyanyelvi kommunikáció: Pontos, helyes nyelvhasználat. Szövegértés, helyesírási képesség. Kommunikációs zavarok kiküszöbölése.	It. Helyes ejtés Nyh. 96. o. It. Interaktív játék: Ki ér hamarabb a helyére?	
52. 61.	A rokon értelmű szavak és kifejezések.	Helyesejtési gyakorlatok. Szókincsfejlesztés rokon értelmű szavakkal csoportmunkában. A jelentésbeli kohézió eszközei: a rokon értelmű szavak. A <i>Magyar Szinonimaszótár</i> használata.	Anyanyelvi kommunikáció: Szókinés, szóhasználat. A hatékony, önálló tanulás: Segédesszközök használatának képessége. Az ismeretek alkalmazásának képessége.	It. Helyes ejtés Nyh. 97–98. o. It. Szemléltetés A rokon értelmű szavak 1–3. f. <i>rokonjelentés</i>	

53.	A rokon értelmű szavak és kifejezések.	Helyesejtési gyakorlatok. Szóbeli beszámoló vásárlásról. Szövegek színesítése rokon értelmű szavakkal csoportmunkában. rokon értelmű szavak kapcsolata a szöveggörnyezettel. T. 20.	Anyanyelvi kommunikáció: Pontos, helyes nyelvhasználat. Szövegértés, helyesírási képesség. Kommunikációs zavarok kiküszöbölése. Szociális kompetencia: Versengési és együttműködési képesség.	I. t. Helyes ejtés Nyh. 99–100. o. I. t. Interaktív játék: A csúcsra fejj! A rokon értelmű szavak 4–6. f.	venni? Mennyi lesz a visszajáró pénz? Mennyi pénzt kaptok vissza fejtenként? Hány fős csapat tudott a saját szempontjából a leg-gazdagaságosabban vásárolni?
54.	Szólások és közmondások Szólások	Metanyelvi szöveg értelmezése. Szólások használata a kommunikáció során. Másolás, emlékezetből írás. Képekről szólások felismerése. Hibás szólások javítása.	Állampolgári kompetencia: Hagyományok ismerete, tisztelete és ápolása. Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása.	Nyh. 100–103/11. I. t. Az alcsoport feladatai: 1., 2., 4., 6–8. <i>állandósult szókapcsolat, szólás</i>	7. Készítetek plakátokat egy macskakiállítás népszerűsítésére a szerzett ismeretek alapján! Kiállítás a plakátokból.
55.	Szólások és közmondások Közmondások	Metanyelvi szöveg értelmezése. Szólások használata a kommunikáció során. Másolás, emlékezetből írás. Képekről szólások felismerése. Hibás szólások javítása. T. 21.	Állampolgári kompetencia: Hagyományok ismerete, tisztelete és ápolása. Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés. Helyes nyelvhasználat.	Nyh. 103–103/11. I. t. Az alcsoport feladatai: 3., 5. Interaktív játék: Szólások; Közmondások vetélkedő <i>közmondás</i>	Idegen nyelv: a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.
56.	Az ellentétes jelentésű szavak	Helyesejtés gyakorlása. Szókincsfelisztés ellentétes szavak gyűjtésével. Az ellentétes jelentésű szavak a humor forrásai. T. 22.	Személyes kompetencia: Találékonyság, kreativitás. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási és kifejezőképesség. Nyelvi játékoság.	Nyh. 106–108. o. I. t. Szemléltetés; Interaktív játék: Triminó párbaj Az alcsoport feladatai <i>ellentétes jelentés</i>	
57.	A hangutánzó és hangulatfestő szavak.	Helyesejtés gyakorlása. A hangutánzó és hangulatfestő szavak szerepének megfigyelése és alkalmazása csoportmunkában.	Anyanyelvi kommunikáció: A verbális komplexitás kezelése. Írásbeli kifejezőképesség. Gondolkodási kompetencia: Rugalmas gondolkodás szövegalkotásakor.	Nyh. 108–110. o. I. t. Szemléltetés; A hangutánzó és hangulatfestő szavak 1–3. f. hangutánzó és hangulatfestő szavak	Helyesejtési gyakorlatként tankönyvi indukciós szövegeket használhatjuk fel, pl.: 109/4., 110/9.

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (kézségek, képességek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
58. 67.	A hangutánzó és hangulatfestő szavak.	Helyesejtés gyakorlása. A hangulatfestő szavak alkalmazása szövegalkotáskor. T. 23.	Anyanyelvi kommunikáció: Írásbeli kifejezőképesség. Gondolkodási kompetencia: Rugalmas gondolkodás szövegalkotáskor.	Nyh. 111–112. o. I.t. Az alcsoport 4-6. I. játékok: Ki a legjobb hangutánzó? Szófelelő hangutánzó? Szófelelő mérő	
59. 68.	A levél.	A levél tartalmi és formai sajátosságainak felelevenítése. Pozitív vagy negatív élmény megfogalmazása levélben szabadon választott címmel.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegalkotás a kommunikációs partner ismeretében. Szociális kompetencia: Értékek képviselése, önkifejező képesség.	Témajavaslat: Nyh. 111/11. alapján egy felelős története levélben. levél	Fogalmazási feladatgyűjtemény 5. 64–65. o. Levél íratásakor mindig valós címmel és témát válasszunk.
60. 69.	A szavak szerkezte. Az egyszerű és összetett szavak.	Helyesejtés gyakorlása. Metanyelvi szöveg értelmezése. A szókapcsolat és az összetett szó közötti kommunikációs különbség. A feladatok megoldása csoportmunkában.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírás. Nyelvhasználat. Gondolkodási kompetencia: Következtetések levonása. Szociális kompetencia: Csoportkezelő képesség.	Nyh. 112–115/8. I.t. Szemléltetés Az egyszerű és összetett szavak feladatai Interaktív játék: Memóriakirály	
61. 70.	Az összetett szavak elválasztása	Az összetett szavak elválasztásának szabályai T. 24.	Anyanyelvi kommunikáció: Szavak szerkezetének vizsgálata. Szociális kompetencia: Csoportkezelő, együttműködő képesség, szabálykövetés, szabályalkotás.	Nyh. 88/5–8. és 115/9–116. o. I.t. Az elválasztás 2–3. I.t. Szemléltetés: A toldalékos szavak és az alcsoport 6. feladata	A tanulókkal ismertetjük meg az alaktani elemzés jeleit: 1 = szótag, 2 = képző, 3 = jel, 4 = rag, x = kötőhangzó
62. 71.	A toldalékos szavak	A toldalékok fajtái A toldalékos szavak felismerése. Alaktani elemzések gyakorlása és szóelemek felismerése páros vagy csoportmunkában. T. 25.	Anyanyelvi kommunikáció: Az anyanyelv szavainak szerkezetének vizsgálata. Nyelvi kompetencia: Grammatikai szabályrendszer kialakítása. Könnyezettudatos magatartás.	Nyh. 117–120/10. I.t. Az alcsoport 5. feladata szótag, toldalek, képző, jel, rag	Az alaktani elemzéskor a kötéshangzókat is jelöltem. Ennek okai: 1. a spontán nyelvérték,

63.	A toldalékos szavak	A képző szóírájváltó tulajdonsága. A rag sajátosságainak megfigyelése Horgas Béla <i>Rag rapszódia</i> című verse alapján. Képsor alapján folyamatleírás készítése. T. 26.	Anyanyelvi kommunikáció: Az anyanyelv szavainak szerkezetének vizsgálata. Szövegalkotási képesség fejlesztése. A nyelv játékosága iránti fogékonyság. Helyesírás Szociális kompetencia: Szabálykövetés, szabályalkotás.	Nyh. 120/11–124. o. I t. Az alcsoport 1–4. feladata Interaktív játék: Menynyire ismeritek a toldalékokat?	ami a kötőhangzót nem érzékeli sem a szóító, sem a toldalék részeként. 2. alsó tagozatban általában kötőhangzóként, kötőhangként értelmezik.
64.	A szavak jelentéséről és szerkezetekről tanultak összefoglalása	Helyesejítési gyakorlatok. A szavak jelentéséről és szerkezetéről tanultak kreatív alkalmazása páros munkában. A nyelvi humor. T. 27.	Nyelvi kompetencia: Grammatikai szabályrendszer kialakítása. Vállalkozói kompetencia: Versenyhelyzet kezelése. Állampolgári kompetencia: Hagyományok tisztelése (népi mester-ségek).	I t. Helyes ejtés Nyh. 124–125. o. I t. A tanulók által kedvelt feladatok, interaktív játékok ismételt megoldása.	Idegen nyelv: udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.
65.	Év végi ismételtes	Helyesejítési gyakorlatok: áttekinthető ismételtes. Rendszerező ismételtes a tankönyvi összefoglaló táblázatok alapján. Összefoglaló feladatok megoldása csoportmunkában.	Kognitív kompetencia: Kombinatív, konvertáló, logikai, rendszerező képesség. Tudásszerző kompetencia: Összefüggés-kezelő, problémamegoldó, alkotóképesség.	I t. Helyes ejtés Nyh. 134–135. o. I t. Interaktív játékok ismételt megoldása a témakörökhöz.	
66.	Év végi ismételtes	Helyesejítési gyakorlatok: áttekinthető ismételtes. Rendszerező ismételtes a tankönyv fogalomtára alapján. Összefoglaló feladatok megoldása csoportmunkában. T. 28.	Kognitív kompetencia: Kombinatív, konvertáló, rendszerező kép. Tudásszerző kompetencia: Összefüggés-kezelő, problémamegoldó, alkotóképesség. Kommunikatív kompetencia: Ábraolvasás, anyanyelvi beszéd.	I t. Helyes ejtés Nyh. 136. o. I t. Válogatás az interaktív témakörök feladatai között.	
67.	Év végi felmérés szövegeztésből Év végi felmérés anyanyelvi ismeretből, helyesírásból	A felmérések megírása.	A hatékony, önálló tanulás: Szöveg-feldolgozási technikák alkalmazása. A tanultak alkalmazásának képessége.	Nyelvtan és helyesírás felmérőfüzet 5. A tollbamondás szövege a kézikönyvben.	

77. *javítás*
78. *Szövegeztés felmérése*

Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (kézségek, képességek)	Kulcsfogalmak Javasolt taneszközök	Kapcsolódási pontok Egyéb javaslatok
68. 69. 70.	KOMMUNIKÁCIÓTÖRTÉNET Őseink beszéde	A nyitóoldal értelmezése. Szövegfeldolgozás csoportmunkában. Beszélgetés az olvasottakról.	A hatékony, önálló tanulás: Tények, adatok kiemelése. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szóbeli kifejezőképesség.	Nyh. 126–127. o. I.t. Őseink beszéde feladatai Interaktív játék: Igaz-hamis vetélkedő A feladatok megoldása a kézikönyvben.	Az írás története (a 71. órához kapcsolódva) <i>miniprojekt</i> 1. Rendezzétek táblázatba az egyes írástípusokról szerzett ismereteiteket! 2. Gyűjtsétek cégecérekről fotókat, illetve készítsétek ti magatok is szabadon választott technikával (rajz, gyurma, fa stb.)!
69. 70. 71.	Az év végi felmérések értékelése, javítása	A helyesírási típushibák javítása. Önértékelés.	Szociális kompetencia: Siker és kudarc elfogadásának képessége. Önértékelés.	Nyh. 128–129. o. I.t. Hogyan beszél az emberiség? feladatai	3. Készítsétek képrejtvényeket társaitok számára!
70. 71. 72.	Hogyan beszél az emberiség?	A lényeg kiemelése, ábraértelmezés, vázlatírás. Károli Gáspár fordította Biblia részlete mai magyar nyelven tanulóparban.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, reprodukív szövegalkotás, helyesírási képesség. Kommunikatív kompetencia: Ábraolvasás és -értelmezés.	Nyh. 130–131. o. I.t. Hogyan ír az emberiség? 1–4. f.	4. Ismertessétek a rovásírás lényegét!
71. 72. 73.	Hogyan ír az emberiség?	Szövegelemzési technikák gyakorlása páros munkában. Vázlatírás a páros munka összegzéseként. Régi szöveg fordítása mai nyelvre. Kommunikáció tikosírással.	Szociális kompetencia: Együttműködési képesség. Más kultúrák iránti tisztelet képessége.	Nyh. 132–133. o. I.t. Hogyan ír az emberiség? 5–6. f. Interaktív játék: Ki tud többet az írásról? Rovásírásfejítő	5. Írjatok le szólásokat, közmondásokat rovásírással! Olvasassátok el társaitokkal!
72. 73. 74.	Hogyan ír az emberiség?	A fogalomírás és a betűírás közötti különbség felfedezése. Ismerkedés a rovásírással. Kommunikáció tikosírással.	Állampolgári kompetencia: Más kultúrák iránti tisztelet képessége. Kommunikatív kompetencia: Az információk felhasználásának képessége. Illusztrációértelmezés.		6. Rendezzetek kiállítást, vagy készítsétek tablót az általatok gyűjtött, illetve alkotott anyagokból!

84-87: Előzetes összehasonlítás!

Rendelkezéses!

Yáétkes órák